

Program
Wychowawczo – Profilaktyczny
Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 14 Integracyjnej
im. Jana Pawła II w Radomiu
2018/2019

I. Wprowadzenie do programu.

W skład Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 14 Integracyjnej im. Jana Pawła II w Radomiu wchodzi: oddziały przedszkolne (rocznego przygotowania przedszkolnego), klasy I-VIII oraz III gimnazjum.

Program obejmuje pracę wychowawczo – profilaktyczną nad całością osobowości ucznia z uwzględnieniem kształtowania sfery emocjonalnej, fizycznej, intelektualnej, społecznej i duchowej. Zmierza do wyposażenia ucznia w wiedzę i umiejętności, które są niezbędne w budowaniu dojrzałej osobowości i systemu wartości oraz sprzyjają właściwemu stosowaniu norm społecznych. Program ma pomóc uczniom zrozumieć problemy i sytuacje, z którymi będą sobie radzili, a także odkryć i rozwinąć ich możliwości i uzdolnienia. Realizacja programu zmierza do wykształcenia postaw sprzyjających bezpieczeństwu, zdrowemu stylowi życia, właściwej komunikacji i budowaniu relacji międzyludzkich. Przygotowuje ucznia do życia społecznego i zawodowego oraz odpowiedzialnego korzystania z wolności. Ma on także na celu przeciwdziałanie pojawianiu się u uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków psychoaktywnych, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia oraz jego otoczenia społecznego.

Realizatorami i odbiorcami programu są:

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele, wychowawcy,
- pedagog i psycholog szkolny,
- inni pracownicy szkoły.

Program obowiązuje w roku szkolnym 2018/2019. W tym czasie w miarę potrzeb będzie on odpowiednio modyfikowany i dostosowywany do bieżącej sytuacji wychowawczej w szkole i indywidualnych potrzeb zespołów klasowych.

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany przez zespół w składzie: Agnieszka Korcz, Beata Jackowska, Agnieszka Kołataj, Anna Rudnik przy współudziale Rady Rodziców Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 14 Integracyjnej im. Jana Pawła II w Radomiu.

II. Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zmianami.)
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. – Dz. U. z 2016 r. poz.487 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.).
6. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969).
7. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. 2018 r. poz. 1446).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249 z późn. zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno -pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532 z późn. zm.)
10. Zarządzenie Nr 215 ARR/2004/Z Prezesa ARR z dnia 18 maja 2004 r. dotyczące warunków udzielania dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych
11. Rozporządzenie MEN z dn. 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977 z późn. zm.).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 1591 z późn. zm.).

13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. 2017 r. poz. 1616).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2017 poz. 1578 z późn. zm.)

Program został opracowany na podstawie analiz, badań przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli szkoły, wyników ewaluacji wewnętrznej, zewnętrznej, wniosków zespołu ds. profilu szkoły, kierunków polityki Rzeczypospolitej, podstawy programowej kształcenia ogólnego.

III. Model absolwenta

Model absolwenta uwzględnia oczekiwania rodziców i nauczycieli, ocenę potencjałów i możliwości rozwojowych uczniów, analizę uwarunkowań lokalnej społeczności, bilans zasobów szkolnych.

Sfera fizyczna:	<ul style="list-style-type: none"> • ma ugruntowane nawyki higieniczne, • potrafi zadbać o estetyczny i stosowny do sytuacji wygląd zewnętrzny, • szanuje swoje ciało, jest odpowiedzialny za własne zdrowie i rozwój fizyczny, • planuje w sposób zrównoważony swoją pracę i wypoczynek, • zdrowo się odżywia i wykazuje systematyczną aktywność fizyczną, • ma świadomość szkodliwości substancji i zachowań uzależniających, • ma ukształtowane mechanizmy chroniące przed podejmowaniem zachowań ryzykownych, • rozumie naturę stresu, potrafi sobie z nim radzić w sposób konstruktywny
Sfera emocjonalna:	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozpoznawać i nazywać emocje swoje i innych, • rozumie swoje emocje i potrafi wyrażać je w adekwatny sposób, • zna i stosuje mechanizmy samokontroli, które umożliwiają radzenie sobie z trudnymi emocjami oraz kontrolę własnych impulsów
Sfera intelektualna:	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie korzysta z różnych źródeł wiedzy • potrafi wyznaczać cele i organizować proces ich realizacji • jest twórczy, kreatywny i zdolny do sterowania własnym kształceniem • potrafi wykorzystywać zdobytą w szkole wiedzę i umiejętności w sytuacjach życia codziennego

	<ul style="list-style-type: none"> • jest samodzielny, ma wewnętrzną motywację do własnego rozwoju • podejmuje wyzwania i potrafi poradzić sobie z ewentualnymi niepowodzeniami • posiada aspiracje i plany na przyszłość adekwatne do swoich możliwości • jest ciekawy świata w różnych jego aspektach, otwarty i odważny w jego odkrywaniu
Sfera społeczna:	<ul style="list-style-type: none"> • buduje i podtrzymuje pozytywne relacje z ludźmi, • zna i stosuje zasady komunikacji międzyludzkiej i właściwego rozwiązywania konfliktów, • aktywnie uczestniczy w życiu społecznym, • okazuje szacunek i tolerancję wobec innych, bez względu na ich wiek, płeć, rasę, wyznanie, stan zdrowia, pochodzenie, status socjoekonomiczny i poglądy , • jest świadomy pełnionych przez siebie ról społecznych i wynikających z nich praw i obowiązków, • zna i stosuje zasady i normy powszechnie akceptowane w społeczeństwie, • jest odpowiedzialny za swoje działania, przewiduje konsekwencje swojego zachowania i bierze za nie odpowiedzialność
Sfera duchowa:	<ul style="list-style-type: none"> • ma ukształtowany akceptowany społecznie system wartości umożliwiający funkcjonowanie w życiu codziennym uwzględniający m. in. szacunek, uczciwość, szczerłość, tolerancję, patriotyzm, wspólnotę, wiarę, odpowiedzialność, pracę, rodzinę, • żyje zgodnie z przyjętym systemem wartości i jest mu wierny

IV. Diagnoza sytuacji wychowawczej w szkole

W celu zdiagnozowania aktualnej sytuacji wychowawczej w szkole w roku szkolnym 2017/2018 zostały przeprowadzone następujące diagnozy:

1. Diagnoza głównych problemów wychowawczych w szkole.
2. Diagnoza relacji koleżeńskich w wybranych zespołach klasowych.
3. Diagnoza dotycząca korzystania z Internetu.
4. Diagnoza poziomu poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły.
5. Ponadto we kwietniu 2018 r. została przeprowadzona ewaluacja wewnętrzna w formie badania ankietowego (rodzice, uczniowie), której wyniki posłużyły do wprowadzenia modyfikacji programu na rok szkolny 2018/2019 w PSP Nr 14 Integracyjnej w Radomiu.

Na podstawie przeprowadzonych badań określono czynniki chroniące i czynniki ryzyka oraz główne problemy wychowawcze w szkole:

Czynniki chroniące:

- przyjazna atmosfera w szkole oraz ciekawie prowadzone lekcje, indywidualne podejście do ucznia, życzliwość i zaangażowanie nauczycieli,
- rodzice uczniów chętnie uczestniczą w warsztatach organizowanych na terenie szkoły celem pogłębienia wiedzy z zakresu wychowania swoich dzieci,
- większość uczniów wskazuje, że ma dobrą relację przynajmniej z jedną osobą, wielu z nich wskazuje, że są to rodzice lub inna bliska osoba z rodziny,
- predyspozycje powstałe pod wpływem edukacji i wychowania: optymizm, poczucie humoru, uzdolnienia artystyczne i sportowe,
- wielu uczniów wykazuje chęć pomocy innym angażując się w różne akcje charytatywne oraz codzienną, bezinteresowną pomoc niepełnosprawnym kolegom i koleżankom.

Czynniki ryzyka:

Z przeprowadzonych diagnoz wynika, że do czynników ryzyka wśród naszych uczniów należą:

- u wielu brak umiejętności rozwiązywania problemów, nieskuteczne strategie regulowania emocji i zachowań, zniekształcony obraz własnej osoby,
- więcej uczniów deklaruje zainteresowania niż faktycznie je rozwija,
- zainteresowania są bierne – głównie związane z korzystaniem z urządzeń elektronicznych,

- niski poziom tolerancji na różnego rodzaju odmienności – niedostateczna integracja dzieci zdrowych z niepełnosprawnymi,
- braki w zakresie prawidłowego rozumienia asertywności i wykorzystywania jej w codziennych sytuacjach społecznych,
- trudne relacje uczeń – nauczyciel,
- szkoła jest bezpiecznym miejscem, ale zdarzają się wśród uczniów pojedyncze akty przemocy psychicznej (wyśmiewanie) i fizycznej,
- przygotowanie nauczycieli do pracy profilaktycznej.

Główne problemy wychowawcze dostrzegane w szkole przez uczniów, rodziców i nauczycieli:

1. Problem nasilonych konfliktów i niewłaściwych sposobów ich rozwiązywania (przez przemoc fizyczną, psychiczną i cyberprzemoc).
2. Brak tolerancji wobec osób, które się w jakiś sposób wyróżniają.
3. Nieprzestrzeganie zasad szkolnych i społecznych oraz brak konsekwencji wychowawczych.
4. Zagrożenie związane z używkami – głównie z papierosami, e-papierosami.
5. Problem nadużywania telefonów komórkowych przez uczniów na lekcjach i podczas przerw.
6. Problemy z podejmowaniem zachowań ryzykownych (korzystanie z Internetu, portali społecznościowych).
7. Słabo widoczna działalność Samorządu Uczniowskiego.
8. Mała aktywność wolontariatu szkolnego.
9. Doradztwo zawodowe dla uczniów szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów klas VIII i trzecich gimnazjalnych.

Rekomendacje:

1. Rozwinąć psychoedukację o zagadnienia związane ze szkodliwością spożywania alkoholu, zwracać także szczególną uwagę na profilaktykę palenia papierosów (już od klasy 4 SP).
2. W miarę możliwości zastanowić się nad poszerzeniem oferty zajęć pozalekcyjnych z uwzględnieniem zainteresowań uczniów (sport, motoryzacja, film, książka, fotografia, plastyka).
3. Rozwinąć psychoedukację dotyczącą szkodliwości nadmiernego korzystania z Internetu, komputera i telefonu przez dzieci, zaplanować działania mające na celu wdrożenie dzieci już od początku SP do bezpiecznego korzystania z tych urządzeń. Aranżowanie klimatu szkoły, który sprzyja nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji koleżeńskich – zaplanowanie konkretnych działań w tym obszarze.

4. Prowadzić, systematycznie i intensywnie, działania integrujące uczniów.
5. Stosować różnorodne formy oddziaływań na postawy i zachowania uczniów, wspierając ich kreatywność, pasję, zainteresowania oraz aktywność w środowisku szkolnym i lokalnym.
6. Angażować jak najwięcej uczniów w działania Samorządu Uczniowskiego.
7. Angażować uczniów w działania Wolontariatu szkolnego.

V. Priorytety do pracy wychowawczo – profilaktycznej

Z powyższych rekomendacji wyłaniają się następujące priorytety do pracy wychowawczo – profilaktycznej na rok szkolny 2018/2019:

1. Integracja zespołów klasowych i całej społeczności szkolnej

- kształtowanie umiejętności interpersonalnych,
- wdrażanie do przestrzegania i akceptowania zasad i norm życia społecznego,
- doskonalenie umiejętności komunikacyjnych,
- wzmacnianie więzi emocjonalnej z grupą,
- kształtowanie szacunku i tolerancji dla własnej osoby i innych,
- rozwijanie umiejętności współzycia i współdziałania w grupie.

2. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów z zachowaniem wzajemnego szacunku i tolerancji

- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami,
- rozwijanie postawy asertywnej,
- przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, agresji i konfliktów,
- rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie w sytuacji doświadczania przemocy,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności i umiejętności ponoszenia konsekwencji za własne postępowanie.

3. Profilaktyka uzależnień – nacisk na wzmacnianie czynników chroniących

- rozwijanie postawy asertywnej,
- kształtowanie przyjaznego stosunku do środowiska przyrodniczego z zachowaniem dbałości o własne zdrowie i bezpieczeństwo,
- uświadamianie zagrożeń związanych z różnego rodzaju uzależnieniami,
- wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz w ograniczaniu zachowań ryzykownych, w tym związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych,
- promowanie zdrowego stylu życia w różnych aspektach,
- motywowanie do rozwijania zainteresowań, pasji i uzdolnień.

Stanowią one podstawę planowanych i realizowanych działań wszystkich pracowników szkoły, a także organizacji działających na terenie szkoły.

VI. Strategia wychowawczo - profilaktyczna

Na podstawie *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły pierwszego stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej* wskazano główne obszary do pracy wychowawczo – profilaktycznej szkoły: zdrowie, relacje, kultura, bezpieczeństwo.

Cele szczegółowe do realizacji głównych obszarów pracy wychowawczo – profilaktycznej szkoły:

Obszar: **Zdrowie** – edukacja zdrowotna

1. Uczeń potrafi zadbać o higienę swojego ciała oraz estetyczny i stosowny do sytuacji wygląd zewnętrzny.
2. Uczeń zna i stosuje podstawowe zasady zdrowego stylu życia, w tym zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej, równowagi pomiędzy pracą a wypoczynkiem.
3. Uczeń posiada wiedzę i umiejętności dotyczące natury stresu i konstruktywnych sposobów radzenia sobie z nim.
4. Uczeń posiada świadomość swoich mocnych i słabych stron, aktywnie dąży do rozwijania swojej osobowości i budowania poczucia własnej wartości.
5. Uczeń jest świadomy własnych emocji i posiada umiejętności radzenia sobie z nimi.

Obszar: **Relacje** – kształtowanie postaw społecznych

1. Uczeń zna i stosuje w codziennym życiu podstawowe zasady komunikacji międzyludzkiej.
2. Uczeń zachowuje się zgodnie z przyjętymi zasadami życia społecznego.
3. Uczeń ma ukształtowane umiejętności interpersonalne, w tym odpowiedzialność za innych, empatia, okazywanie pomocy, szacunku i tolerancji.
4. Uczeń potrafi współpracować w grupie.
5. Uczeń potrafi inicjować i podtrzymywać relacje z innymi ludźmi.
6. Uczeń zna konstruktywne sposoby rozwiązywania konfliktów i stosuje w trudnych sytuacjach społecznych.

Obszar: **Kultura** – wartości, normy i wzory zachowań

1. Uczeń buduje akceptowany społecznie system wartości i żyje zgodnie z nim.
2. Uczeń jest samodzielny, przejawia wewnętrzną motywację do działania na różnych polach.
3. Uczeń aktywnie uczestniczy w życiu klasy, szkoły i społeczności lokalnej.
4. Uczeń przejawia zainteresowanie i szacunek dla kultury i dorobku narodowego. Aktywnie uczestniczy w różnego rodzaju wydarzeniach kulturalnych.
5. Uczeń jest twórczy i kreatywny, podejmuje różnego rodzaju działania w sferze kultury.

Obszar: **Bezpieczeństwo** – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).

1. Uczeń zna i stosuje zasady bezpieczeństwa zarówno w różnych sytuacjach życiowych, jak i w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia.
2. Uczeń zna i stosuje zasady bezpiecznego (dla zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego) korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych.
3. Uczeń jest świadomy szeroko rozumianych skutków przemocy i unika stosowania jej wobec innych.
4. Uczeń posiada wiedzę na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.
5. Uczeń wykazuje postawę asertywną w różnych sytuacjach ryzykownych (w tym związanych z używkami, przemocą, ryzykownymi zachowaniami seksualnymi).

Obszar: **Wspieranie rozwoju ucznia dostosowane do jego indywidualnych potrzeb i możliwości.**

1. Uczeń ma poczucie własnej wartości.
2. Uczeń, uwzględniając swoje indywidualne predyspozycje bierze udział w konkursach, zawodach sportowych, prezentuje swoje prace na forum szkoły wzmacniając swoje mocne strony.
3. Uczeń korzysta z form pomocy dostosowanych do jego możliwości i potrzeb.
4. Uczeń rozwija swoje pasje i zainteresowania na zajęciach pozalekcyjnych.
5. Uczeń korzysta z pomocy doradcy zawodowego, zaś zagadnienia związane z doradztwem zawodowym będą uwzględnione w planach pracy wychowawców klasowych.

Wyżej wymienione cele realizowane są między innymi w następujących formach:

- godziny z wychowawcą,
- indywidualne rozmowy z wychowawcą,
- spotkania z gośćmi spoza szkoły,
- zajęcia profilaktyczne z pedagogiem/ psychologiem,
- indywidualne rozmowy z pedagogiem/ psychologiem,
- konkursy,
- prezentacje multimedialne,
- koncerty profilaktyczne,,
- filmy profilaktyczne,
- gazetki szkolne,
- imprezy szkolne (dyskoteki, wycieczki, imprezy klasowe, apele),
- przedstawienia profilaktyczne,
- zajęcia pozalekcyjne.

Proponowane treści wychowawczo - profilaktyczne do realizacji w pracy wychowawcy:

Obszar	Zadania - oddziały przedszkolne i klasy 1-3
Zdrowie – edukacja zdrowotna Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia, • zapoznanie z zasadami, zdrowego racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej, • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym, • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku, • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo - skutkowego, • uświadamianie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin, • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych, • kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł,

	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej, • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi, • zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju, • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów, • kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole poprzez budowanie prawidłowych relacji między wszystkimi członkami społeczności szkolnej, • eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami, • pomoc rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych, • prawa dziecka i ucznia,
<p>Kultura – wartości, normy, wzory zachowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się, • kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła, • kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określenie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność, • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci, • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji, • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia, • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów, • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań, • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną, • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji, • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania, • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz innych praw, • rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich, wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej oraz więzi ze społecznością lokalną, • kształtowanie hierarchii wartości, wspieranie akcji charytatywnych,
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych,

(problemowych)	<ul style="list-style-type: none"> kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimedów, przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach, przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym, kształtowanie umiejętności utrzymania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy, wdrażanie podstawowych zasad bezpieczeństwa, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów: obserwacje, współpraca z pielęgniarką szkolną, ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem i konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury Niebieskiej Karty, współpraca z policją, sądem i MOPS-em.
Preorientacja zawodowa	<ul style="list-style-type: none"> dziecko określa, co lubi robić; podaje przykłady różnych zainteresowań; określa, co robi dobrze; podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych, dziecko: odgrywa różne role zawodowe w zabawie; podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby; wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę; podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; opowiada o sobie w grupie rówieśniczej, dziecko: opowiada, kim chciałoby zostać; na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej,

Obszary	Zadania			
Zdrowie – edukacja zdrowotna	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7/8, III gimnazjum
	Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu.	Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników które ich demotywują.	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.	Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania, decyzje.
	Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.	Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.	Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomość mocnych i słabych stron.	Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.
	Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.	Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania	Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych	Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.
	Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.			

		ograniczeń i niedoskonałości.	wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.	Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określenie osobistego potencjału. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.
--	--	-------------------------------	---	---

Obszary	Zadania			
Relacje-kształtowanie postaw społecznych.	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7/8, III gimnazjum
	<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p> <p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p> <p>Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności uczniów</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu- podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nowa wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. Rozwijanie</p>	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p> <p>Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p> <p>Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności uczniów</p>	<p>Kształtowanie umiejętności budowania właściwych interakcji z ludźmi.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności uczniów</p>

		przedsiębiorczości i kreatywności uczniów		
--	--	---	--	--

Obszary	Zadania	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7/8, III gimnazjum
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań		<p>Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienie prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p> <p>Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.</p>	<p>Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji w sposób twórczy.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p>	<p>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak; pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.</p> <p>Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.</p>

Obszary	Zadania	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7/ 8 III gimnazjum
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)		<p>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</p> <p>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.</p> <p>Zwiększenie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <p>Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.</p> <p>Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do zaangażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania</p>	<p>Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej.</p> <p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi.</p> <p>Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.</p>	<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p> <p>Dostarczanie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p> <p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienie pomocy dotkniętym</p>

	Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.	symptomów uzależnienia od komputera i Internetu.	Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.	nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.
Preorientacja zawodowa	Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.	Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.	Rozwój zainteresowań poszerzenie autonomii i samodzielności.	Planowanie dalszej edukacji uwzględniającej własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz sytuacje na rynku pracy. Poznanie specyfiki różnych form kształcenia i zawodów: uczestniczenie w dniach otwartych wybranych szkół i zakładów pracy itp.

- **Wychowawca tworzy plan pracy wychowawcy uwzględniając wyżej wymienione obszary i treści, dostosowując je do rozpoznanych potrzeb swojej klasy, jednak ze szczególnym uwzględnieniem zadań priorytetowych.**

Harmonogram działań profilaktycznych szkoły w zakresie ustalonych priorytetów i następujących projektów:

- 1. Program Powszechna Nauka Pływania.**
- 2. Projekt: Badania diagnostyczne w kierunku schorzeń kręgosłupa dla uczniów klas I-VI szkół podstawowych z terenu m. Radomia w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS.**
- 3. Projekt: Badania diagnostyczne w kierunku otyłości dla uczniów klas I-VI szkół podstawowych z terenu m. Radomia w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS.**
- 4. Program - "Owoce i warzywa w szkole" i „Mleko w szkole” organizowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa,**

**finansowany ze środków Unii Europejskiej i budżetu krajowego,
dla uczniów klas I-V**

PLANY PRACY WYCHOWAWCÓW opracowane przez wychowawców dla poszczególnych poziomów stanowią załącznik do programu wychowawczo – profilaktycznego.

Działania wychowawczo – profilaktyczne prowadzone wśród uczniów wzmacniane są przez działania prowadzone wśród nauczycieli i rodziców.

Harmonogram działań profilaktycznych wśród nauczycieli:

Działanie	Odbiorcy	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Szkolenie Rady Pedagogicznej w zakresie planowania i realizowania działań profilaktycznych	Rada Pedagogiczna	Dyrekcja	II semestr
Konsultacje i warsztaty prowadzone przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	Zgodnie z indywidualnymi potrzebami nauczycieli	Zainteresowani nauczyciele	Cały rok szkolny
Kursy i szkolenia zewnętrzne	Zgodnie z indywidualnymi potrzebami nauczycieli	Zainteresowani nauczyciele	Cały rok szkolny
Konsultacje prowadzone z pedagogami i psychologiem szkolnym	Zgodnie z indywidualnymi potrzebami nauczycieli	Pedagog, psycholog	Cały rok szkolny

Harmonogram działań profilaktycznych wśród rodziców:

Działanie	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Konsultacje dla rodziców i poradnictwo psychologiczne.	Pedagog, psycholog	Cały rok szkolny

Prelekcje dla rodziców	Pedagog, psycholog w uzgodnieniu z PPP	Uzgodniony z prelegentem
Ulotki i inne materiały informacyjne.	Pedagog, psycholog	I semestr/ II semestr

VII. Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły

Przebieg pracy wychowawczo – profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie przez dyrektora szkoły, wychowawców klasowych, nauczycieli, pedagoga i psychologa szkolnego. Informacje zwrotne, pochodzące od uczniów, nauczycieli, rodziców będą wykorzystywane w procesie cyklicznej oceny sytuacji wychowawczej i skuteczności działań profilaktycznych podejmowanych przez szkołę.

1. Termin przeprowadzenia ewaluacji : maj – czerwiec 2019 r.
2. Przedmiot ewaluacji: efektywność pracy wychowawców, koordynatorów i nauczycieli na rzecz budowania szkoły wychowującej ku wartościom, a także poziomu bezpieczeństwa na terenie szkoły.
3. Przestrzeganie praw dziecka i ucznia w PSP Nr 14 Integracyjnej im. Jana Pawła II.
4. Narzędzie ewaluacji:
  - ankiety dla uczniów klas IV-VIII i III gimnazjum, rodziców i nauczycieli ,
  - technika: „Napisz i narysuj” w klasach I-III - „Jak się czuję w mojej klasie?”

VIII. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych, zapobiegawczych prozdrowotnych oraz interwencyjnych

1. Włączanie rodziców do akcji, programów, uroczystości promujących zdrowy styl życia.
2. Szkolenia dla rodziców w ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych oraz odpowiedzialności nieletnich za popełnianie czynów niezgodnych z prawem prowadzone przez specjalistów z zakresu profilaktyki, psychoterapeutów, funkcjonariuszy Policji.
3. Wzbogacanie wiedzy i umiejętności rodziców w ramach organizowanych Warsztatów Umiejętności Wychowawczych.
4. Spotkania z rodzicami wychowawców i pedagoga szkolnego, przedstawianie diagnozy problemów uzależnień, przekazywanie ulotek informacyjnych, indywidualne wskazówki, porady.

5. Rozmowy interwencyjne w przypadku pojawienia się problemów związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, ich posiadaniem i rozprowadzaniem, organizowanie opieki, informowanie o specjalistycznej pomocy, podejmowanie stosownych działań.

IX. Metody współpracy szkoły z policją

W ramach długofalowej pracy wychowawczo - profilaktycznej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń. Koordynatorami współpracy jest pedagog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji. Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- stałą współpracę i wymianę doświadczeń dyrektora szkoły, pedagoga i psychologa szkolnego w zakresie profilaktyki zagrożeń,
- spotkania dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, nauczycieli ze specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne młodzieży gimnazjalnej z udziałem funkcjonariuszy policji m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy w rozwiązywaniu trudnych problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- wspólny – szkoły i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Program zatwierdzony do realizacji uchwałą Rady pedagogicznej nr 2/2018/2019 z dnia 24.09.2018r.